

СПІВВІДНОШЕННЯ ПРИНЦИПУ ТРАНСПАРЕНТНОСТІ ІЗ ПРИНЦИПАМИ ГЛАСНОСТІ ТА ВІДКРИТОСТІ У ДІЯЛЬНОСТІ АДМІНІСТРАТИВНИХ СУДІВ

Національний авіаційний університет
проспект Любомира Гузара, 1, 03058, Київ, Україна
E-mail: 0971713748@ukr.net

Мета: запропонувати підхід щодо визначення співвідношення принципу транспарентності із принципами гласності та відкритості у діяльності адміністративних судів, обґрунтувати на цій основі пропозиції щодо вдосконалення національного законодавства. **Методи дослідження:** робота ґрунтується на діалектичному методі наукового пізнання у логіко-смісловому поєднанні із методом компаративного аналізу, логіко-семантичний метод, метод узагальнення та документального аналізу. **Результати:** досліджено сутність та співвідношення принципів транспарентності, гласності, відкритості. Обґрунтовано висновок про те, що принцип транспарентності змістовно охоплює принципи гласності та відкритості адміністративного судочинства та передбачає не тільки отримання учасниками судового процесу передбаченої законодавством інформації, але й належне реагування адміністративного суду на відповідні звернення, а також існування постійного взаємозв'язку між адміністративним судом та учасниками судового процесу протягом розгляду судової справи. Запропоновано внести зміни до законодавства з метою закріплення права сторони у адміністративній справі у межах принципу гласності та відкритості на інформацію не тільки про результати розгляду її справи, але й про результати її вирішення. **Обговорення:** піддано аналізу зміст загально теоретичних питань діяльності суб'єктів публічної влади, в тому числі - судової з позицій впровадження та реалізації принципів транспарентності, гласності, відкритості. Виділено ключову роль концепції транспарентності у судовому адміністративному процесі як поєднання вимог не тільки щодо інформованості учасників судового адміністративного процесу та забезпечення їм можливостей впливати на адміністративний суд у правовий спосіб, але й щодо зворотної реакції адміністративного суду на звернення, що є умовою належної реалізації принципів диспозитивності, змагальності та офіційного з'ясування обставин справи.

Ключові слова: транспарентність; гласність; відкритість; адміністративний суд; адміністративне судочинство; незалежність суду.

Постановка проблеми та її актуальність.

Право на участь в управлінні державними справами (ч. 1 ст. 38 Конституції України) має свої корені у положеннях щодо свободи політичної діяльності, політичної багатоманітності, народовладдя. Це стрижневе право у системі політичних прав і свобод, його наявність є ознакою демократичної держави. Право брати участь в управлінні державними справами є також най-

важливішим принципом взаємодії між державою та громадянином [1, с. 286-288].

О.О. Овсяннікова, опрацьовуючи проблематику транспарентності як принципу організації та діяльності судової влади, вказувала про такий перелік відомостей, які може отримувати громадянська громада про діяльність судової влади: механізм роботи судових інстанцій; прийняті судами рішення; порядок формування, структуру та діяльність органів суддівського самоврядування;

підбір та процедури призначення на посаду судді; відповідальність суддів [2, с. 181]. Зазначені положення отримали розвиток у подальших наукових напрацюваннях щодо проблематики транспарентності у діяльності судової влади. Так, М.М. Бліхар, розкриваючи принципи взаємодії судової влади та громадянського суспільства, визначає принцип транспарентності та вказує на інформацію, що має бути розкрита громадськості: щодо судової влади загалом, окремих судів, окремих суддів, органи суддівського самоврядування та суб'єкти, які беруть участь у формуванні судової влади. Інформація про правовий статус судді включає його права та обов'язки, законодавчо визначений порядок притягнення судді до юридичної відповідальності. Відомості про конкретного суддю можуть стосуватись його майнового стану, фактів притягнення його до дисциплінарної відповідальності тощо. Відомості про судову справу можуть стосуватись часу та місця її розгляду, складу суду тощо [3, с. 86]. На жаль, вчений не наводить конкретних меж такої інформації, питань, яких вона може стосуватись та не формулює навіть критеріїв таких меж.

Аналіз досліджень і публікацій з проблеми. Дослідження виконане на основі робіт, присвячених загально теоретичним питанням діяльності суб'єктів публічної влади: В.Б. Авер'янов, Ю.П. Битяк, І.П. Голосніченко, В.В. Коваленко, Т.О. Коломєць та інших. Варто вказати й на дослідження, присвячені безпосередньо діяльності органів судової влади: А.А. Іванищук (Адміністративно-правове забезпечення судової влади в Україні, 2017 р.) [4]; О.І. Гоптарєв (Адміністративно-правові засади забезпечення принципу відкритості адміністративного судочинства в період розбудови громадянського суспільства, 2016 р.) [5]; О.А. Мілієнко (Принципи гласності та відкритості в адміністративному судочинстві України: теорія, досвід реалізації та адаптації до європейських стандартів, 2016 р) [6].

Метою статті є визначення співвідношення принципу транспарентності із принципами гласності та відкритості у діяльності адміністративних судів, визначення на цій основі пропозицій

щодо вдосконалення національного законодавства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Принцип гласності у адміністративному судочинстві отримав значну увагу у наукових дослідженнях. Зокрема, варто навести комплексне дослідження, виконане О.А. Мілієнко з проблематики принципу гласності та відкритості у адміністративному судочинстві з урахуванням адаптації їх змісту до європейських стандартів. Так, складовими принципу гласності та відкритості вчена визначає: відкритість та усність судового розгляду; інформованість учасників справи про основні процесуальні дії; право учасника справи на особисту присутність при розгляді справи та на ознайомлення із матеріалами справи; інформування громадськості про можливість присутності при розгляді справи; доступність для громадськості інформації про перебіг справи та прийняті рішення; право як на безпосереднє, так і на опосередковане сприйняття інформації про судовий процес, право фіксувати таку інформацію; обов'язок дотримуватись порядку у суді; обов'язок суду забезпечувати зазначені права [6, с. 202]. Така позиція знайшла свій розвиток у більш пізній юридичній літературі. Так, у доктрині адміністративного процесу акцентується увага на таких вимогах принципу гласності адміністративного процесу, як: бути обізнаним про основні процесуальні дії (в тому числі про прийняті судові рішення); мати можливість для такої обізнаності; вимоги щодо судових викликів та повідомлень [7, с. 164]. Визнаючи актуальність та наукову значимість вказаних наукових здобутків, варто відмітити, що поза увагою вчених залишилась проблематика забезпечення учаснику справи можливостей одержати інформацію про прийняте судове рішення, яке є рішенням по суті справи (рішення адміністративного суду першої інстанції або постановою адміністративного суду апеляційної чи касаційної інстанції відповідно до ч. 3, 4 ст. 241 КАС України).

О.А. Мілієнко не висвітлює зазначеного питання у висновках свого наукового дослідження. Не отримало воно вирішення і у більш пізніх наукових публікаціях [5, с. 184-185]. Необхідно зауважити, що сьогодні, в умовах нестабільності

роботи електронних систем (Єдиного державного реєстру судових рішень, підсистеми «Електронний суд»), недостатності фінансування судів для здійснення повідомлень учасників справи засобами Укрпошти - отримання інформації про прийняте рішення у своїй справі може бути проблематичним. Так, Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду визнав порушення судом положень ч. 5 ст. 251 КАС України щодо порядку надсилання повідомлення учаснику справи (щодо допустимості застосування виключно двох способів: або через систему «Електронний кабінет», або через Укрпошту рекомендованим листом із повідомленням) порушенням формального характеру, яке не може бути підставою для скасування ухвали суду. При цьому колегія суддів вважає за необхідне відступити від висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеного в раніше ухвалених рішеннях Верховного Суду [8].

І.Є. Марочкін, розкриваючи зміст принципу гласності та відкритості як функціональних принципів судової влади, зазначає про спрямованість цього принципу на забезпечення кожній особі, справа якої є предметом розгляду у суді, права знати про результати розгляду її справи [1, с. 58]. Автори науково-практичного коментаря до Конституції України зазначають про гласність судового процесу як похідну категорію від незалежності судової влади та рівності усіх перед законом і судом. Гласність розглядається як вимога забезпечення «прозорості» судового процесу та як гарантія незалежності судової влади та рівності усіх перед законом і судом [1, с. 911].

Вказаний висновок підтверджується й положеннями чинного КАС України. Так, у ст. 11 КАС України закріплено такі положення, як: неприпустимість обмеження у інформації про дату, час, місце розгляду своєї справи, результати розгляду своєї справи; право кожного на доступ до судових рішень у визначеному законодавством порядку; право осіб, які не брали участі у справі у суді першої інстанції та про права та обов'язки яких вирішив питання суд, які подали апеляційну або касаційну скарги на ознайомлення із матеріалами справи, отримання з

них копій, витягів, в тому числі копій судових рішень; положення щодо невідкладного оприлюднення на офіційному веб-порталі судової влади України інформації про найважливіші питання перебігу справи (суд, який розглядає справу; учасники справи; предмет позову; дата надходження позовної заяви та іншої інформації) тощо.

Інформованість учасників справи про процесуальну діяльність адміністративного суду, а також інших суб'єктів права - про організаційну діяльність системи адміністративних судів постає ефективним запобіжником зловживань та правопорушень з боку суб'єктів судової влади, як у процесуальних відносинах, так і у організаційних відносинах відповідно. Саме поінформованість про наявні зловживання та правопорушення уможливорює ініціювання заінтересованими особами передбачених законом заходів: звернення до із дисциплінарною скаргною щодо судді адміністративного суду (ч. 1 ст. 107 Закону «Про судоустрій і статус суддів»); оскарження актів посадових осіб апарату суду (п. 9 ч. 2 ст. 17 Закону України «Про державну службу» від 10.12.2015 р. № 889-VIII [10]) тощо. Одночасно такі звернення дозволяють виявити існуючі недоліки як у адмініструванні адміністративних судів, так і у діяльності щодо відправлення правосуддя та реагувати на такі недоліки, уникати невиправданої жорсткості та формалізму у прийнятті рішень. Таким чином, отримують своє забезпечення такі визначені у юридичній літературі вимоги принципу верховенства права у діяльності адміністративних судів, як: суворе дотримання спеціально-дозвільного правового режиму та передбачених законом процедур діяльності адміністративних судів; гарантування приватним особам загально-дозвільного правового режиму у правовідносинах із адміністративними судами; повне застосування усіх передбачених законодавством засобів попередження та припинення правопорушень, притягнення винних осіб до юридичної відповідальності, відновлення порушених прав, свобод та законних інтересів [4, с. 139-140, 143-148, 393].

Специфіка юрисдикції адміністративних судів, що полягає у здійсненні адміністративним судом контролю щодо публічного адміністру-

вання, зумовлює актуальність та затребуваність демократичним суспільством прозорого судового адміністративного процесу, що відповідно до нормативно визначених завдань адміністративного судочинства включає в себе не тільки розгляд, але й вирішення адміністративним судом публічно-правового спору. З огляду на викладене, є підстави розвинути актуальне розуміння принципу гласності у адміністративному судочинстві та включити до нього вимогу щодо інформування адміністративним судом сторони у адміністративній справі не тільки про процесуальні судові рішення (ухвали), але й про рішення по суті справи (рішення адміністративного суду першої інстанції, постанови адміністративного суду апеляційної та касаційної інстанції).

Нормативним закріпленням принципу гласності адміністративного судочинства є положення ч. 1 ст. 11 КАС України щодо обсягу інформації, яка має розкриватись адміністративним судом в межах вимог принципу гласності (час і місце, результати розгляду справи тощо). З-поміж іншого, зазначена норма містить словосполучення «... інформації про результати розгляду його судової справи.». З огляду на викладені міркування доцільно змістовно розширити вказану норму шляхом викладення зазначеного словосполучення у такій редакції: «... інформації про результати розгляду та вирішення його судової справи.».

Концепція транспарентності як поєднання вимог не тільки щодо інформованості учасників судового адміністративного процесу та забезпечення їм можливостей впливати на адміністративний суд у правовий спосіб, але й щодо зворотної реакції адміністративного суду на звернення, які йому адресовані, дозволяє констатувати ключову роль принципу транспарентності у судовому адміністративному процесі як умова належної реалізації принципів диспозитивності, змагальності та офіційного з'ясування обставин справи. Так, відсутність заяв, клопотань, скарг сторін щодо наданих їм адміністративним судом можливостей щодо реалізації ними своїх процесуальних прав та розпорядження предметом спору (принцип диспозитивності) свідчить про надання адміністративним судом відповідних можливостей. І навпаки, наявність відповідних

звернень свідчить про необхідність вирішення окремих питань, в чому й виявляється зв'язок адміністративного суд та сторін у ході розгляду адміністративної справи по суті (принцип транспарентності). Своєчасне подання сторонами повного обсягу доказів, які мають бути досліджені адміністративним судом (принцип змагальності) свідчить про реалізацію даного принципу у конкретному випадку. Зворотна ж ситуація, за якої сторона заявляє клопотання про витребування доказу свідчить про необхідність здійснення адміністративним судом певних актів, реагувати на відповідне звернення (принцип транспарентності). У разі вжиття адміністративним судом заходів щодо офіційного з'ясування обставин справи, виявлення власної ініціативи щодо збирання, витребування доказів, сторони мають бути обізнані про те, які заходи вчиняються судом, свої права та обов'язки у зв'язку із цим тощо (принцип транспарентності). Підсумовуючи, можна зазначити, що тільки взаємна обізнаність адміністративного суду, з одного боку та сторін, з іншого, щодо намірів сторін та перспектив розгляду справи відповідно забезпечує необхідний рівень співпраці адміністративного суду і сторін та виконання завдань адміністративного судочинства. Таким чином, можна констатувати, що виконання вимог транспарентності як принципу адміністративного судочинства є необхідною умовою реалізації не тільки принципів гласності та відкритості, але й інших принципів адміністративного судочинства.

Висновки. Проведене дослідження дозволяє сформулювати наступні наукові положення.

1. Принцип транспарентності змістовно охоплює принципи гласності та відкритості адміністративного судочинства та передбачає не тільки отримання учасниками судового процесу передбаченої законодавством інформації, але й належне реагування адміністративного суду на відповідні звернення, а також існування постійного взаємозв'язку між адміністративним судом та учасниками судового процесу протягом розгляду судової справи.

2. З метою законодавчого закріплення права сторони у адміністративній справі у межах принципу гласності та відкритості на інформацію не тільки про результати розгляду її справи,

але й про результати її вирішення доцільно доповнити перше речення частини першої статті 11 КАС України словами «та вирішення», і викладення зазначеного речення у такій редакції: «Ніхто не може бути позбавлений права на інформацію про дату, час і місце розгляду своєї справи або обмежений у праві отримання в суді усної або письмової інформації про результати розгляду та вирішення його судової справи».

Література

1. Конституція України. Науково-практичний коментар. гол. редкол. Тацій В.Я., відп. секретар Петришин О.В. Харків: Право, 2011. 1128 с.
2. Овсяннікова О.О. Транспарентність судової влади: дис., канд. юрид. наук: 12.00.10. Нац. юрид. акад. України імені Ярослава Мудрого. Харків, 2009. 271 с.
3. Бліхар М.М. Правові засади взаємодії органів судової влади та громадянського суспільства: боротьба за верховенство права та незалежність суддів. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 2. С. 84–86. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-2/19>.
4. Іванишук А.А. Адміністративно-правове забезпечення судової влади в Україні: дис. д.ю.н.: 12.00.07. Науково-дослідний інститут публічного права. Київ, 2017. 466 с.
5. Гоптарев О.І. Адміністративно-правові засади забезпечення принципу відкритості адміністративного судочинства в період розбудови громадянського суспільства: дис. канд. юрид. наук: 12.00.07. *Донецький юрид. ін-т*. Кривий Ріг, 2019. 214 с.
6. Мілієнко О.А. Принципи гласності та відкритості в адміністративному судочинстві України: теорія, досвід реалізації та адаптації до європейських стандартів: дис. к.ю.н.: 12.00.07. Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ, 2016. 254 с. URL: <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0417U000128/> (дата звернення: 20.12.2023 р.).
7. Смокович М.І., Бевзенко В.М. Адміністративний процес України: теорія, практика. Заг. ред. Бевзенка В.М. Київ: ВД «Дакор», 2021. 1204 с.
8. Ухвала Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 17.11.2022 р. у справі № 560/5541/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/107370414> (дата звернення: 20.12.2023 р.)
9. Організація судових та правоохоронних органів: підручник. За ред. Марочкіна І.Є. Харків: Право, 2013. 448 с.
10. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. *Голос України* офіційне видання від 31.12.2015. № 250.
11. Тертична Е.В. Судова влада у концепції поділу влади в Україні: дис. к.ю.н.: 12.00.07. Приватний вищий навчальний заклад «Львівський університет бізнесу та права». Львів, 2014. 233 с. URL: <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0414U002942/> (дата звернення: 23.11.23).
12. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини) від 04.11.1950 р. Урядовий кур'єр офіційне видання від 17.11.2010. № 215.
13. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Харків: Право, 2016. Т. 19: Кримінальний процес, судоустрій, прокуратура та адвокатура. редкол.: Нор В.Т. (голова) та ін. 2020. 1005 с.
14. Охотницька Н.В. Поняття і принципи побудови судової системи України. *Науковий вісник ЛДУВС*. 2014. № 3. С. 12-20.
15. Баєва Л.В., Назаренко П.Г. Класифікація принципів судової влади в Україні: загально-теоретичний аналіз. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2017. № 28. С. 19-22.
16. Москвич Л. Принципи ефективності судової системи. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/5759/1/Moskvych_103.pdf (дата звернення: 27.11.23 р.).
17. Савчук Р.М. Перекладач як учасник адміністративного судочинства: процесуальний статус, компетентність, неупередженість: дис. к.ю.н.: 12.00.07. Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса, 2018. 204 с. URL: <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0418U000646/> (дата звернення: 20.12.2023 р.).
18. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. *Голос України* офіційне видання від 31.12.2015. № 250.

19. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Харків: Право, 2016. Т. 5: Адміністративне право. редкол.: Битяк Ю.П. (голова) та ін. 2020. 960 с.

20. Guide on Article 6 of the Convention – Right to a fair trial (civil limb). URL: https://www.echr.coe.int/documents/guide_art_6_eng.pdf (дата звернення: 18.09.2023).

21. Комзюк А.Т., Бевзенко В.М., Мельник Р.С. Адміністративний процес України: навч. посібник. Київ: Прецедент, 2007. 613 с.

References

1. Konstytutsiya Ukrainy. Naukovo-praktychnyy komentar. hol. redkol. Tatsiy V.YA., vidp. sekretar Petryshyn O.V. Kharkiv: Pravo, 2011. 1128 s.

2. Ovsyannikova O.O. Transparentnist' sudovoyi vlady: dys. kand. yuryd. nauk: 12.00.10. Nats. yuryd. akad. Ukrainy imeni Yaroslava Mudroho. Kharkiv, 2009. 271 s.

3. Blikhar M.M. Pravovi zasady vzayemodiyi orhaniv sudovoyi vlady ta hromadyans'koho suspil'stva: borot'ba za verkhovenstvo prava ta nezalezhnist' suddiv. *Yurydychnyy naukovyy elektronnyy zhurnal*. 2022. № 2. S. 84–86. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-2/19>.

4. Ivanyschuk A.A. Administratyvno-pravove zabezpechennya sudovoyi vlady v Ukraini: dys. d.yu.n.: 12.00.07. Naukovo-doslidnyy instytut publichnogo prava. Kyiv, 2017. 466 s.

5. Hoptaryev O.I. Administratyvno-pravovi zasady zabezpechennya pryntsyphu vidkrytosti administratyvnoho sudochynstva v period rozbudovy hromadyans'koho suspil'stva: dys. kand. yuryd. nauk: 12.00.07. Donets'kyu yuryd. in-t. Kryvyi Rih, 2019. 214 s.

6. Miliyenko O.A. Pryntsyphy hlasnosti ta vidkrytosti v administratyvnomu sudochynstvi Ukrainy: teoriya, dosvid realizatsiyi ta adaptatsiyi do yevropeys'kykh standartiv: dys. k.yu.n.: 12.00.07. Kyiv's'kyu natsional'nyy universytet imeni Tarasa Shevchenka. Kyiv, 2016. 254 s. URL: <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0417U001028/> (data zvernennya: 20.12.2023 r.).

7. Smokovych M.I., Bevzenko V.M. Administratyvnyy protses Ukrainy: teoriya, praktyka.

Zah. red. Bevzenko V.M. Kyiv: VD «Dakor», 2021. 1204 s.

8. Ukhvala Verkhovnoho Sudu u skladi kolehiyi suddiv Kasatsiynoho administratyvnoho sudu vid 17.11.2022 r. u spravi № 560/5541/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/107370414> (data zvernennya: 20.12.2023 r.).

9. Orhanizatsiya sudovykh ta pravookhoronnykh orhaniv: pidruchnyk. Za red. Marochkina I.YE. Kharkiv: Pravo, 2013. 448 s.

10. Pro derzhavnu sluzhbu: Zakon Ukrainy vid 10.12.2015 r. № 889-VIII. Holos Ukrainy ofitsiyne vydannya vid 31.12.2015 — № 250.

11. Tertychna E.V. Sudova vlada u kontseptsiyi podilu vlady v Ukraini: dys. k.yu.n.: 12.00.07. Pryvatnyy vyshchyy navchal'nyy zaklad «L'viv's'kyy universytet biznesu ta prava». L'viv, 2014. 233 s. URL: <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0414U002942/> (data zvernennya: 23.11.23).

12. Konventsiya pro zakhyst prav lyudyny i osnovopolozhnykh svobod (z protokolamy) (Yevropeys'ka konventsiya z prav lyudyny) vid 04.11.1950 r. Uryadovyy kur'yer ofitsiyne vydannya vid 17.11.2010 — № 215.

13. Velyka ukrayins'ka yurydychna entsyklopediya: u 20 t. Kharkiv: Pravo, 2016. T. 19: *Kryminal'nyy protses, sudoustriy, prokuratura ta advokatura*. redkol.: Nor V.T. (holova) ta in. 2020. 1005 s.

14. Okhotnyts'ka N.V. Ponyattya i pryntsyphy pobudovy sudovoyi systemy Ukrainy. *Naukovyy visny LDUVS*. 2014. № 3. S. 12-20.

15. Bayeva L.V., Nazarenko P.H. Klasyfikatsiya pryntsyphiv sudovoyi vlady v Ukraini: zahal'noteoretychnyy analiz. *Naukovyy visnyk mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriya: Yurysprudentsiya*. 2017. № 28. S. 19-22.

16. Moskvych L. Pryntsyphy efektyvnosti sudovoyi systemy. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/5759/1/Moskvych_103.pdf (data zvernennya: 27.11.23 r.).

17. Savchuk R.M. Perekladach yak uchasnyk administratyvnoho sudochynstva: protsesual'nyy status, kompetentnist', neuperedzhenist': dys. k.yu.n.: 12.00.07. Natsional'nyy universytet "Odes'ka yurydychna akademiya". Odesa, 2018. 204 s. URL: <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0418U000646/> (data zvernennya: 20.12.2023 r.).

18. Pro derzhavnu sluzhbu: Zakon Ukrainy vid 10.12.2015 r. № 889-VIII. Holos Ukrainy ofitsiynе vydannya vid 31.12.2015 — № 250.

19. Velyka ukraїns'ka yurydychna entsyklopediya: u 20 t. Kharkiv: Pravo, 2016. T. 5: Administratyvne pravo. redkol.: Bytyak YU.P. (holova) ta in. 2020. 960 s.

20. Guide on Article 6 of the Convention – Right to a fair trial (civil limb). URL: https://www.echr.coe.int/documents/guide_art_6_eng.pdf (data zvernennya: 18.09.2023).

21. Komzyuk A.T., Bevzenko V.M., Mel'nyk R.S. Administratyvnyy protses Ukrainy: navch. posibnyk. Kyiv: Pretsedent, 2007. 613 s.

Yevhen Fedorenko

CORRELATION OF THE TRANSPARENCY PRINCIPLE WITH THE PRINCIPLES OF PUBLICITY AND OPENNESS IN THE ACTIVITIES OF ADMINISTRATIVE COURTS

National Aviation University
Liubomyra Huzara Avenue, 1, 03058, Kyiv, Ukraine
E-mail: 0971713748@ukr.net

*The purpose of this article is to propose an approach for determining the relationship between the principle of transparency and the principles of publicity and openness in the activities of administrative courts and, on this basis, to substantiate proposals for improving national legislation. **Research methods:** the work is based on the dialectical method of scientific knowledge in logical and semantic combination with the method of comparative analysis, logical and semantic method, method of generalisation and documentary analysis. **Results:** the article examines the essence and correlation of the principles of transparency, publicity and openness. It is concluded that the principle of transparency encompasses the principles of publicity and openness of administrative proceedings. This principle not only ensures that parties to court proceedings receive information provided by law, but also requires the administrative court to respond appropriately to relevant requests and maintain a continuous relationship with the parties during the consideration of a court case. The proposes to amend the legislation with a view to enshrining the right of a party to an administrative case, within the framework of the principle of publicity and openness, to receive information not only about the results of consideration of its case, but also about the results of its resolution. **Discussion:** analysing the content of general theoretical issues of public authorities, including the judiciary, from the perspective of the implementation and realisation of the principles of transparency, publicity and openness. It emphasises the key role of the concept of transparency in judicial administrative proceedings as a combination of requirements not only to ensure that participants in judicial administrative proceedings are informed and have the opportunity to influence the administrative court in a legal manner, but also to ensure that the administrative court responds to the appeal, which is a condition for the proper implementation of the principles of dispositivity, competition and official clarification of the circumstances of the case.*

Key words: transparency; publicity; openness; administrative court; administrative procedure; judicial independence.

Стаття надійшла до редакції 26.02.2024